

مصاف سنگین روحانی با غول بیکاری

عملکرد دولت در حوزه اشتغال نشان دهنده تداوم بحران اشتغال است. براساس آخرین آمار روحانی تعداد بیکاران تغییر چندانی نیافته ولی تعداد شاغلان باریزش حدود ۷۰۰ هزار نفری مواجه شده است. دولت روحانی طی سال های آینده با ورود خیل عظیم فارغ التحصیلان دانشگاهی به بازار کار مواجه است. مسعود نیلی مشاور اقتصادی رئیس جمهور، اشتغال را بزرگترین چالش دهه ۱۳۹۰ در اقتصاد ایران می داند. نرخ بیکاری جمعیت جوان بیش از ۲ برابر نرخ معمول است و دولت روحانی باید سیاستی را در نرخ رشد اقتصادی پیش بگیرد که اشتغال را نیز باشد. تاکنون سیاست خروج از رکود دولت تاحدی در واحدهای اقتصادی بزرگ جواب داده است، این در حالی است که بخش عمده توان اشتغالزایی در واحدهای اقتصادی کوچک است که همچنان در گیر رکود هستند. دولت اگر در سال آینده بتواند قطار خروج از رکود را از ایستگاه واحدهای اقتصادی بزرگ به واحدهای کوچک منتقل کند، هم رونق و خروج از رکود را تثبیت خواهد کرد و هم می تواند حرکت مؤثری برای رفع بحران اشتغال تدارک ببیند.

تورم و چشم انداز نفت و مذاکرات

بررسی عملکرد اقتصادی دولت در مهار تورم حاکی از کاهش قابل ملاحظه نرخ تورم است. پس از ثبت نرخ تورم ۳۹ درصدی به عنوان آخرین نرخ تورم دولت احمدی نژاد، نرخ تورم در دولت روحانی هم اکنون (نرخ تورم دی ماه) براساس آمار بانک مرکزی ۱۶/۳ و براساس آمار مرکز آمار ۱۵/۸ درصد می باشد. روند تورم نقطه به نقطه نشان می دهد که نرخ تورم حداقل تا چند ماه دیگر از ۱۵ درصد چندان کمتر نخواهد بود. به تعبیر کارشناسان، تورم به هسته سخت رسیده است. به این ترتیب، تثبیت نسبی نرخ ارز و کنترل نقد بنگی اگر چه توانسته موجب کاهش نرخ تورم شود، با این حال تداوم روند نزولی نرخ تورم منوط به اصلاحات اساسی تر در عوامل ایجاد نرخ تورم است. مهمترین مانع بر سر راه کاهش بیشتر نرخ تورم، نرخ سود بانکی است. در حال حاضر نظام بانکی نسبت به کاهش نرخ سود از خود مقاومت نشان می دهد. عامل دیگر اثر گذار بر نرخ تورم در سال آینده، تاثیر توافق یا عدم توافق هسته ای بر بازارها از جمله نرخ ارز و تاثیر آن بر تورم است. دولت باید برای مهار افزایش نرخ ارز در سال آینده در صورت شکست مذاکرات برنامه ویژه ای داشته باشد تا اجازه ندهد، نرخ ارز به تبع آن تورم در صورت به نتیجه نرسیدن مذاکرات با جهش قابل توجهی مواجه شود.

پایان ۵ سال نفت بالای ۱۰۰ دلار

سال آینده سالی است که پس از ۵ سال نفت بالای ۱۰۰ دلار باید نفت احتمالا ۶۰ تا ۷۰ دلاری را تجربه کنیم. این نکته می تواند موجب کاهش منابع وزارت نفت برای توسعه میادین نفتی و گازی باشد و برنامه بلند پروازانه زنگنه برای بازگرداندن تولید نفت به ۴ میلیون بشکه در روز و افزایش ۱۰۰ میلیون مترمکعبی تولید گاز از پارس جنوبی را تحت تاثیر قرار دهد. اگر چه امسال با وجود تداوم تحریم ها تولید گاز از پارس جنوبی حدود ۱۰۰ میلیون مترمکعب در روز افزایش یافت و بزرگترین فاز پارس جنوبی به بهره برداری رسید. از سوی دیگر صادرات نفت پس از توافق موقت هسته ای رشد اندکی یافت، اما در این بخش باید برای شرایط بد تر از جمله عدم توافق هسته ای آماده بود. از سوی دیگر سال آینده را باید سالی مهم برای پتروشیمی دانست. چرا که با تعیین قیمت خوراک این بخش طی یک یا ۲ ماه آینده، پتروشیمی ها باید با نرخ خوراک که به احتمال زیاد افزایش خواهد یافت ادامه دهند. این اتفاق از سودروایی پتروشیمی ها خواهد کاست و آن ها را به سمت بهبود بهره وری خواهد برد. اگر کاهش نرخ سود یا سایر سیاست های دولت همراه شود باید منتظر افزایش تولید محصولات با ارزش افزوده بالاتر در این بخش باشیم.

انرژی ^۷	آخرین آمار روحانی	آخرین آمار احمدی نژاد	میانگین روحانی	میانگین احمدی نژاد
قیمت نفت (دلار)	۷۵	۱۰۷	۹۶	۵۷
صادرات نفت (میلیارد دلار)	۳۶	۶۸	۵۰	۷۹
تولید پتروشیمی (میلیون تن)	۴۴۴	۴۱۱	۴۲۵	۳۰۸
صادرات پتروشیمی (میلیارد دلار)	۱۳۴	۱۲۱	۱۱۷	۸۴

تراز مثبت تجاری، رویایی در حال تحقق

یکی از آثار مثبت تحریم ها کاهش تراز تجاری منفی کشور بود. اگر چه این کاهش تراز منفی بیشتر به دلیل کاهش قابل توجه واردات رخ داد، اما از ابتدای فعالیت دولت یازدهم و به ویژه در سال جاری صادرات غیر نفتی رشد قابل توجهی یافت. هر چند روند واردات نیز به رشد خود ادامه داد. نکته قابل تامل رشد واردات پس از توافق ژنو است. پاشنه آشیل اقتصاد ایران در برابر تحریم و ابستگی بیش از حد به واردات است و در شرایط فعلی تداوم روند واردات بدون توجه به احتمال عدم توافق هسته ای و تشدید احتمالی تحریم ها نگران کننده است. ضمن این که کاهش درآمدهای نفتی در سال آینده، تجهیز منابع برای واردات را محدود می کند و از هم اکنون باید به فکر اولویت بندی واردات بود تا تجربه تلخ سال ۹۱ در واردات برخی کالاهای غیر ضروری تکرار نشود. صادرات غیر نفتی نیز اگر چه به مدد میعانات گازی و برخی خام فروشی های دیگر رشد یافته است، اما چشم انداز مثبت بازاریایی مانند روسیه و عراق می تواند رشد صادرات برای مثبت شدن تراز تجاری در سال آینده را محقق کند.

تجارت ^۸ (ارقام به میلیون دلار)	آخرین آمار روحانی	آخرین آمار احمدی نژاد	میانگین روحانی	میانگین احمدی نژاد
ارزش صادرات غیر نفتی	۳۵۲۲۸	۲۹۸۹۹	۳۱۴۰۹	۱۹۴۴۶
ارزش واردات	۵۲۴۱۲	۵۳۴۵۱	۵۰۷۸۱	۵۳۶۹۳
تراز تجاری	-۱۹۱۹۰	-۲۳۵۵۲	-۱۹۳۷۲	-۳۴۲۴۷

همچنین ارقام لایحه پیشنهادی دولت مدنظر قرار گرفته است

۴- توزیع درآمد بر مبنای گزارش مرکز آمار است آخرین آمار مربوط به سال ۹۲ است

۵- اشتغال بر مبنای گزارش مرکز آمار از نرخ بیکاری است آخرین آمار نرخ بیکاری پاییز ۹۳ است

۶- تورم بر مبنای آمار تورم دی ماه اعلام شده است

۱- تولید ناخالص داخلی بر مبنای گزارش بانک مرکزی است آخرین آمار مربوط به ۶ ماهه ۹۳ است

۲- آمار پولی و بانکی بر مبنای آمار بانک مرکزی است آخرین آمار ارائه شده مربوط به پایان آذر ۹۳ است

۳- ارقام بودجه بر مبنای گزارش های مرکز پژوهش های مجلس تهیه شده است ارقام بودجه جاری و عمرانی نیز ارقام محقق شده است نه ارقام مصوب در باره بودجه ۹۴

۷- آمار قیمت نفت بر مبنای گزارش بانک مرکزی است با این حال قیمت نفت در سال ۹۳ براساس قیمت ۱۰ ماهه نخست سال تا پایان سال برآورد شده است

۸- تجارت بر مبنای آمار گمرک است آخرین آمار مربوط به دی ماه ۹۳ است که بر مبنای آن صادرات غیر نفتی و واردات ۱۲ ماهه امسال برآورد شده است آمار صادرات غیر نفتی بدون احتساب میعانات گازی است